

Οδηγίες για τις δραστηριότητες της Α' φάσης

Η βασισμένη στον τόπο εκπαίδευση, έχει ως αντικείμενο μελέτης τον τόπο, όχι οποιονδήποτε, αλλά τον τόπο στον οποίο βρίσκεται το σχολείο, κατοικούν οι μαθητές και με τον οποίο έχουν αναπτύξει προσωπικό δεσμό. Ένας τέτοιος «τόπος» ταυτίζεται με την έννοια της κοινότητας και λειτουργεί ως «κείμενο» για τη μελέτη θεμάτων που σχετίζονται με αυτήν (βλ. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στο τοπικό περιβάλλον, σελ. 28).

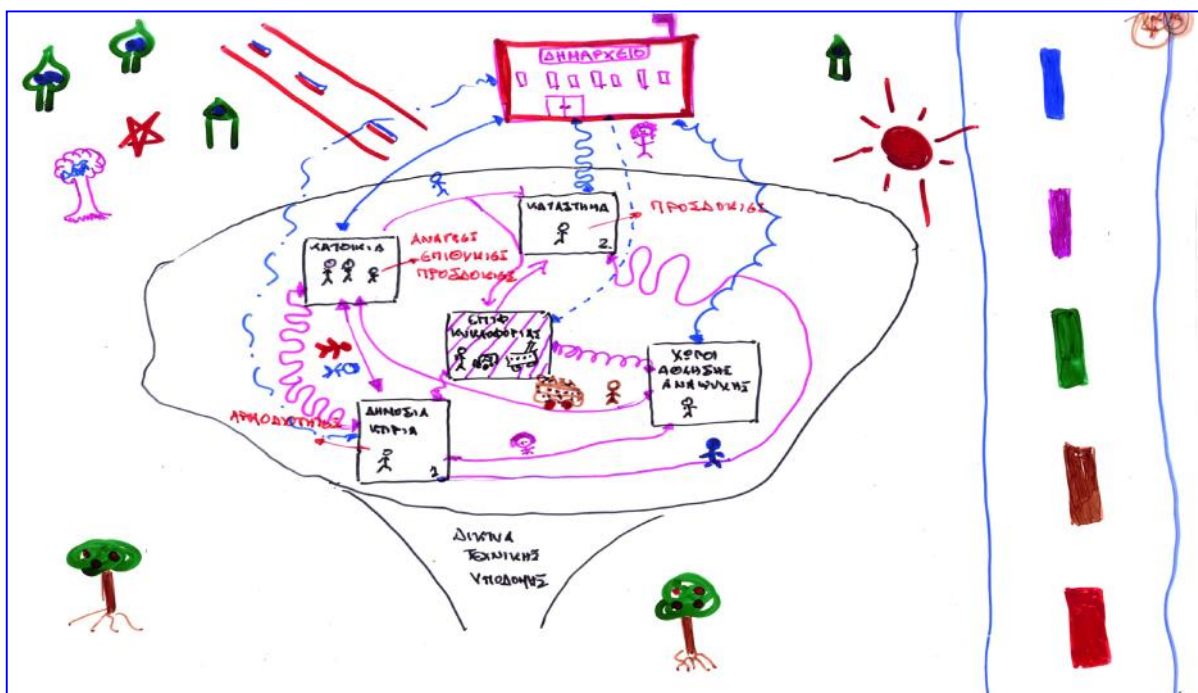
Ο τόπος αυτός στο πρόγραμμα μας είναι η γειτονιά ή η πόλη μας. Η Α' Φάση εστιάζει λοιπόν στο άμεσο περιβάλλον των μαθητών μας!

- Ποια είναι η γειτονιά μας; Τι σημαίνει για μας;
- Προσεγγίζουμε τη γειτονιά μας μέσα από τα βιώματά μας.
- Συνδέουμε τη γειτονιά μας με την πόλη μας.
- Προσεγγίζουμε τα δομικά στοιχεία και τις λειτουργίες της πόλης.

Σ' αυτή τη φάση προτείνονται πέντε δραστηριότητες. Ζητάμε από τις ομάδες του δικτύου να υλοποιήσουν και να αναρτήσουν στη διαδικτυακή πλατφόρμα επικοινωνίας (edmodo) την προτεινόμενη ως **κοινή δραστηριότητα** της Α' φάσης, τη **Δραστηριότητα 2: Βρέχει λέξεις...** και να σχολιάσουν τις αναρτήσεις των άλλων ομάδων. Οι υπόλοιπες δραστηριότητες θα βοηθήσουν στην εισαγωγή στο θέμα «Εμείς και η γειτονιά μας».

Στο τέλος κάθε δραστηριότητας καλούνται τα μέλη των ομάδων να συζητήσουν τι αποκόμισαν και να αξιολογήσουν τον τρόπο συνεργασίας τους. Θα μας ενδιέφεραν επίσης τα σχόλιά τους ή γιατί όχι και η ανάρτησή και άλλων δραστηριοτήτων που υλοποίησαν.

Προτεινόμενος χρόνος υλοποίησης: Σεπτέμβριος,, Οκτώβριος και Νοέμβριος

Δραστηριότητα 1: Η γειτονιά μας!

Στόχος

Αποτύπωση των εμπειριών και των βιωμάτων των παιδιών μέσα από τα οποία θα περιγραφεί η γειτονιά τους.

Διαδικασία

- Αξιοποιούμε τις γνώσεις, τις εμπειρίες και τα βιώματα των παιδιών σχετικά με τις συνθήκες ζωής που επικρατούν στη γειτονιά τους.
- Συζητούμε με τα παιδιά ενθαρρύνοντάς τα να εκφράσουν όλα ελεύθερα σκέψεις και συναισθήματα, που ουσιαστικά θα φανερώνουν πραγματικά κομμάτια της ζωής τους εκτός αλλά και εντός σχολείου.
- Τους ζητούμε στη συνέχεια να αποτυπώσουν αυτά που ειπώθηκαν, ώστε να φανεί μια εμποπτεία που να παρουσιάζει μια συνολική εικόνα της ζωής τους στη γειτονιά τους. Το υπόβαθρο στο οποίο θα γίνει η αποτύπωση μπορεί να περιλαμβάνει το σχολείο, τα σπίτια τους και τις διαδρομές που ακολουθούν για να φτάσουν σε αυτό ή ότι άλλο αποτελεί κομμάτι της ζωής τους στη γειτονιά. Αυτό σημαίνει πως αποτυπώνουν τους εαυτούς τους σε σχέση με τους ελεύθερους χώρους (πάρκα, αλάνες, πεζοδρόμια, ακάλυπτους χώρους κλπ.), τα ιστορικά ίχνη του παρελθόντος που υπάρχουν δίπλα τους, τα θετικά και αρνητικά της γειτονιάς τους, τις όμορφες γωνιές αλλά και τα προβλήματά της, την παράνομη στάθμευση, την αισθητική υποβάθμιση, τα συσσίτια ή τα κλειστά μαγαζιά. Συνθέτουν έτσι εικόνες από την καθημερινή τους ζωή με σκέψεις και συναισθήματα, δίνοντας την ευκαιρία να αναγνωρίσουν το μέρος που ζούνε αλλά και τον εαυτό τους. Τα ονόματα των παιδιών της ομάδας, είναι καλό να εμφανίζονται στο σκαρίφημα.
- Η δραστηριότητα αυτή είναι **σημαντική**, επειδή θέτει τις βάσεις για την εξέλιξη του προγράμματος και δίνει τη δυνατότητα να ξεκινήσει μια **αλληλεπίδραση** μεταξύ των μελών της ομάδας σε σχέση με το θέμα.
- Καλό είναι η εργασία να ξεκινήσει σε υποομάδες, να διαμορφωθούν τα πρώτα χαρτόνια εργασίας, να παρουσιαστούν τα αποτελέσματα από κάθε υποομάδα στις άλλες και στο τέλος να συντεθεί ένα τελικό παραγόμενο χαρτόνι εργασίας, το οποίο να συμπεριλάβει τα στοιχεία όλων των επί μέρους ομάδων για τη γειτονιά.
- Η υλοποίηση δεν απαιτεί έξοδο στο πεδίο.

Παραγόμενα

Χαρτόνι εργασίας, νοηματικός χάρτης, βίντεο, κολλάζ εικόνων, ηλεκτρονική παρουσίαση, έγγραφο κειμένου, διαδραστική φωτογραφία. Για παράδειγμα, παραγόμενο μπορεί να είναι η εικόνα της γειτονιάς μας που έχουμε στο μυαλό μας, με σκέψεις και συναισθήματα που μας δημιουργούν συγκεκριμένες τοποθεσίες.

Δραστηριότητα 3: Μια ιστορία θα σας πω!

Στόχος

Δημιουργία, αφήγηση και παρουσίαση μιας ιστορίας, βασισμένη, στις εμπειρίες από τη γειτονιά.

Διαδικασία

- Συζητούμε με τους μαθητές για μια καθημερινή τους ημέρα. Αφού εκφράσουν τις σκέψεις τους, τα συναισθήματά τους, τις εμπειρίες τους ζητούμε με βάση αυτά και τις οδηγίες που θα τους δοθούν να γράψουν ή να αφηγηθούν ή να παραστήσουν με όποιο τρόπο επιθυμούν μια ιστορία, με θεματικό κέντρο την άποψή τους για τα θετικά και αρνητικά της γειτονιάς τους.
- Βοηθητικά ερωτήματα μπορούν να είναι:
 - Τι μας αρέσει και τι όχι στη γειτονιά μας
 - Ποια είναι τα θετικά και ποια τα αρνητικά της στοιχία;
 - Ποια είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε;
- Υλοποιείται σε υποομάδες
- Δεν απαιτεί έξοδο στο πεδίο

Παραγόμενα: Αφηγηματικό θεατρικό κείμενο.

1^ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Ιωνίας

Δραστηριότητα 4: Ανάγνωση τοπίου από ψηλά

Στόχος

Εντοπισμός της γειτονιάς στην ευρύτερη περιοχή ή στο σύνολο της πόλης και αναγνώριση βασικών χαρακτηριστικών και λειτουργιών των αστικών συστημάτων.

Περιγραφή

Η θέαση από ψηλά μας δίνει τη δυνατότητα μιας εποπτείας η οποία θα φανεί ιδιαίτερα χρήσιμη τόσο για τη διαμόρφωση μιας πρώτης πραγματικής εικόνας για τη γειτονιά και την πόλη, όσο και σαν αφετηρία της δεύτερης φάσης κατά την οποία θα δημιουργηθεί ένα αντιπροσωπευτικό της πόλης περιβαλλοντικό μονοπάτι. Με τη χρήση του φύλλου εργασίας οι μαθητές μας ασκούν την παρατηρητικότητα τους και αναγνωρίζουν στοιχεία που συνθέτουν την αστική πραγματικότητα. Παρατηρούν το γεωγραφικό υπόβαθρο και τα φυσικά στοιχεία της περιοχής, τα φυσικά όρια, αναζητούν τα σημάδια των ανθρώπινων δράσεων στο χώρο και στο χρόνο (μνημεία, ελεύθεροι χώροι, δίκτυα υποδομών κλπ) και χαρακτηρίζουν αυτό που παρουσιάζεται μπροστά τους κάνοντας μια πρώτη κριτική της πραγματικότητας που τους περιβάλλει.

Διαδικασία

- Επιλέγουμε μαζί με τους μαθητές μας ένα σημείο από το οποίο έχουμε τη δυνατότητα να δούμε από ψηλά τη γειτονιά μας αλλά και ένα μέρος της πόλης στην οποία εντάσσεται. Μπορεί να είναι ένα ψηλό κτήριο, ένας λόφος, μια πλαγιά ή όποια άλλη σκόπιμη θέση επιλεγεί.
- Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες συμπληρώνοντας το σχετικό φύλλο εργασίας. Μέλη της ομάδας μπορούν να αποτυπώνουν φωτογραφικά ή με βίντεο τόσο τη διαδικασία, όσο και τις παρατηρήσεις της ομάδας.
- Όταν ολοκληρωθεί η εργασία των υποομάδων, ξεκινά η παρουσίαση των ευρημάτων τους. Μετά την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων, ανακεφαλαιώνουμε αναδεικνύοντας κοινά στοιχεία και διαφορές που παρουσίασαν οι υποομάδες.
- Ζητούμε από την ολομέλεια να δημιουργήσει είτε ένα χαρτόνι εργασίας αποτυπώνοντας τα ευρήματά τους είτε μια ηλεκτρονική παρουσίαση με κείμενο και εικόνες ή και ένα βίντεο.
- Απαιτεί έξοδο στο πεδίο.

Παραγόμενα

Χαρτόνι εργασίας, βίντεο, ηλεκτρονική παρουσίαση.

Φυσικά μπορείτε να επιλέγεται και όποιος άλλος τρόπος κρίνεται πρόσφορος.

Δραστηριότητα 4.1: Ανάγνωση τοπίου από πολύ ψηλά!

Αποτελεί στην ουσία επέκταση ή εναλλακτική επιλογή της Δραστηριότητας 4. Τα παραπάνω εξετάζονται σε δορυφορικές εικόνες και ψηφιακούς χάρτες π.χ. [google maps](#) ή [yahoo maps](#) ή [bing maps](#) ή το [Google Earth](#) ή [www.wikimapia.org](#) ή πάνω σε χάρτες της ευρύτερης περιοχής και της πόλης. Οι μαθητές σημειώνουν το σχολείο και τα όρια της γειτονιάς τους πάνω στον χάρτη. Οργανώνουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το φύλλο εργασίας που προτείνεται.

Δεν απαιτεί έξοδο στο πεδίο

Παραγόμενα

Χαρτόνι εργασίας, βίντεο, ηλεκτρονική παρουσίαση.

Φυσικά μπορείτε να επιλέγεται και όποιος άλλος τρόπος κρίνεται πρόσφορος.

26ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης